

Věta jednoduchá a souvětí - Nové *učivo!*

(Učebnice ČJ str. 57-60)

Nejdříve si zopakujeme z minule:

Věta se skládá ze slov

Jednoduchou větu tvoří podmět a přísudek.

Věta jednoduchá vyjadřuje jednu myšlenku.

Ve větě jednoduché je jedno sloveso.

Jitka se vdává. (věta jednoduchá)

Příklady: *Na dvoře čekají štěňata.*

Na stromě mají ptáčci hnízdo.

Dědeček čte.

Za chvíli koncert začne.

Souvětí je spojení dvou nebo více jednoduchých vět pomocí spojek (spojky – a, ale, i, že, když, aby, jakmile, neboť, protože,)

Souvětí je celek, který vyjadřuje více myšlenek nebo jednu složitou myšlenku.

Souvětí obsahuje dvě nebo více sloves.

Vypnu televizi a půjdu spát. (souvětí)

Příklady: *Kamarád se točil na kolotoči a přitom mi mával.*

Koupil jsem si nové pastelky, abych obrázek mohl dokončit.

Nanosím dříví a zatopím v kamnech.

Nastal podzim a na stromech se zbarvilo listí.

Vypiš do sešitu věty jednoduché.

Petr potřeboval poradit.

Michal a Jana dnes už trénovali.

Kluci šli do školy a uviděli na cestě nový míč.

Verunka měla velikou radost.

Opice v kleci skákaly.

Lvi se líně protahovali a tygři žrali maso.

Ivan má dobrý zrak, proto nenosí brýle.

Kterými spojkami jsou spojeny věty jednoduché do souvětí?

Vypiš spojky do sešitu.

Děti šly do lesa a sbíraly jahody.

Měla nové brýle, aby lépe viděla.

Petr byl tak mokrý, že na něm nebyla nit suchá.

Měl dobré známky, protože se doma připravoval.

Seděl doma, neboť nemohl ven.

Na silnici často dochází k nehodám, protože jsou řidiči neukáznění.

Chtěli jsme jet na výlet, avšak rodiče to nedovolili.

Nanuk byl dobrá, ale hodně drahý.

Napiš do sešitu všechna souvětí. Napiš kolik je ve cvičení vět jednoduchých:

Venku prší.

Děti chtěly jít na hřiště, ale musí sedět doma.

Maruška si hraje s panenkou.

Karlík se dívá na televizi.

K večeru přestalo pršet, proto rychle vyběhly ven.

Za chvíli šly domů, protože se začalo stmívat.

Spojte dané dvojice vět vhodnou spojkou v souvětí. Pozor na čárky. Cvičení napiš:

Honzík byl doma. Hrál si se stavebnicí.

Hodně trénoval. Dosahoval dobrých výsledků.

Má dobré oči. Vidí daleko.

Musíš si pospíšit. Přijdeme pozdě.

David si vzpomněl. Chce jít ke kamarádovi.

Slíbil to mamince. Slib nedodržel.

Blýskalo se. Lilo jako z konve.

Ubližoval často dětem. Byl zlý.

(Použij některé z těchto spojek: neboť, a, avšak, jinak, proto, aby, že, ale, protože, jakmile)

Shoda podmětu s přísudkem.

Malé opakování : Mužský rod životný: Sloni*í* se pásli*i*.

Mužský rod neživotný: Hrad*y* stály*y*.

Ženský rod: Dív*ky* plakaly*y*.

Střední rod: Kuřat*a* pípala*a*.

Zapiš slovesa v závorkách ve správných tvarech čísla množného, času minulého:

Vzor: Hladoví lvi (řvát)..... v kleci.

Píšeš : *Hladoví lvi řvali v kleci.*

Žlutá kuřátka vesele (pobíhat)..... po dvorku.

Děti (pospíchat)..... na koupaliště.

Odvážní chlapci (skákat).....do vody z můstku.

Z alba (vykukovat)..... známky.

Hrady (stát)na kopcích.

Pilné včely (opylovat)..... květy.

Temné mraky se (objevit)..... na obloze.

Dělníci (pracovat)na stavbě.

Hroši (plavat)v řece Nilu.

Maminky (vařit)dobrý guláš.

Doplň správné y/ý i/í:

Napiš do sešitu:

B_linkový čaj, rozb_tá váza, zb_tek chleba, malý b_ček, b_l ve škole,
horská b_střina, starob_lý hrad, ob_vatel města, venkovské ob_dlí,
b_dlet v nových b_tech, b_č na dob_tek, sb_rka známek, vánoční
ob_čej, obchod s náb_tkem, b_je na bub_nek, zelená kob_lka, psí
příb_tek, zralé ob_lí, hb_tý chlapec, žloutek a b_lek, hrát vyb_jenou,
dob_t baterii, Zb_něk je z Přib_slavi, krab_čka od čaje, pob_vat u
bab_čky, ob_čejná tužka, hříbě s kob_lou, slab_kář, b_l poslušný,
b_stré děti, zab_t hřeb_k.

Nové l_že, splnit sl_b, pl_šová hračka, pol_kal léky, L_sá hora,
l_vance s jahodami, usl_šet volání, starý ml_n, bl_zký hrad,
mal_nové l_zátko, pl_nový vaříč, l_tkový sval, čas pl_ne, nepl_tvej
vodou, dítě vzl_kalo, kůň má l_sinu, mluví pl_nule anglicky, skl_čko
se bl_ská, l_ná L_duška, l_kový provázek, pel_ňkový čaj, pl_šový
medvídek, zemní pl_n, dřevěná pol_čka, kotě se l_sá k nohám,
poml_t kávu, sl_zký sl_mák, maminka se l_čí, ml_nářská čepice,
babička nedosl_chá.

Zam_kat klíčem, dny rychle m_jí, nemám nám_tky, chm_ří z
pampelišek, m_tit v lese stromy, m_půjdeme s vámi, hbitá m_ška,
hlem_ždí ulita, malá m_ska, m_líš se, m_slím si to také, larva hm_zu,
mam_nka m_je nádobí, stýská se m_, sestra M_luška, zam_chat
těsto, sm_knout se na ledu, M_lan si m_je ruce, vzpom_nám na tebe,
pojedu do Litom_šle, nachom_tl se m_do cesty, kovář dm_chá

vzduch do ohně, fotbalový m_č, strýc je m_slivec, m_t narozeniny, cestou m_jet stromy, hlasitý sm_ch, zm_je, krm_tko, nam_řit pušku, kom_ník na kom_ně.

P_tel brambor, koňský p_sk, netop_ří let, slep_š není had, p_lný žák, slep_t pap_r, lidská p_cha, op_lovat p_lníkem, čertovo kop_to, žlutý p_l, p_řit se studem, čep_řit p_rka, p_lot letadla, klop_tat domů, p_l čaj, p_kat za chyby, p_r v obilí, třp_tivý prstýnek, p_skat na p_šťalku, p_chá mě v zádech, zp_tovat svědomí, zp_vá p_sně, hrát si na p_sku, p_šná princezna, ptačí p_rko, slep_ce kdáká, poslat dop_s, p_tlík sušenek.

Pros_nec, s_chravý den, nová s_lnice, jsem s_tý, zmije zas_čela, malý s_ček, s_slí doupě, přes_vat písek přes s_tko, s_rové maso, dítě us_ná, obilí us_chá, milý s_n, s_pat cukrem, zas_t semínko, nas_pat s_korkám, s_rka zhas_ná, rohlík se s_rem, s_lný liják, malý s_rotek, hnědé s_lonky, malinový s_rup, hlas_tý smích, měs_c v úplňku, vys_pat koš, s_tka na motýly, s_rová pomazánka, olomoucké s_rečky, Otesánek byl nenas_ta, pos_lám dopis.

V_soký strom, dobře v_dět, pes v_je, v_jste milí, zv_knout si na nové boty, malinová žv_kačka, v_dří doupě, houkání v_ra, kráva je přežv_kavec, v_skat radostí, kostelní v_žka, dospělým v_káme, v_t věneček, pohádková v_la, v_těž v běhu, malé zv_ře, mnoho pov_ku, špatný zlozv_k, bratr V_t, venku je jako ve v_hni, v_tr rozv_řil listí, prádlo v_sí na šňůře, sv_čka sv_tí, v_malovat byt, dobré v_no, půjdeme na v_let, v_stříhnout obrázek z nov_n, vodní v_r, zralé v_šně, jít na v_chod, v_půjčit knihu, v_dlička a nůž, v_set obilí.